

УДК 811.161.2'371

А. В. Сингаївська,
кандидат філологічних наук, професор;
В. В. Прокопенко,
викладач

(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

КОНЦЕПТ "CONFORMITY" В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ: АСОЦІАТИВНО-ОБРАЗНИЙ ТА АКсіОЛОГіЧНИЙ АСПЕКТИ

У статті проаналізовано асоціативно-образні та аксіологічні характеристики концепту CONFORMITY, об'єктивованого в англійській мові, на основі одиниць-номінантів синтагматичного рівня, визначено універсальні та національно-специфічні риси лінгвокультурного кодування кооперативно-конформної орієнтації поведінки.

Актуальність вивчення когнітивних аспектів мови та мовлення зумовлена зміною наукової парадигми, становленням парадигми антропологічної лінгвістики, яка розглядає мову не як деяку іманентну систему, а як таку, що є тісно пов'язаною з мисленням, духовно-практичною діяльністю людини, її особистістю та знаннями про світ. У свідомості людини шлях від реальності до її осмислення пролягає через низку концептуальних вербалізованих моделей, які формують парадигму описання світу суб'єктом.

Когнітивна лінгвістика в такому розумінні є наукою про закономірності організації і функціонування ментально-мовного інформаційного простору. Разом із цим слід відзначити важливу роль культурного компонента, фактора зумовленості світогляду народу його культурою та історією, що знаходить своє вираження в концептах. Таким чином, концепти, як одиниці етнокультурної інформації, віддзеркалюють світ національного світосприйняття предметів і понять засобами певної мови.

Об'єктом дослідження є концепт CONFORMITY у концептуальній картині світу англомовної спільноти. Предметом дослідження є асоціативно-образні та ціннісні характеристики концепту CONFORMITY, об'єктивованого засобами сучасної англійської мови.

Актуальність дослідження зумовлена інтегративним когнітивно-лінгвокультурологічним підходом до вивчення структури й мовної реалізації концепту CONFORMITY у сучасній англійській мові. Своєчасним і важливим є звернення до вивчення концептуалізації та вербалізації конформізму з огляду на його соціокультурну значущість і на відсутність спеціалізованого комплексного дослідження конформізму у лінгво-концептологічному аспекті.

Відповідно, метою дослідження є комплексне дослідження асоціативно-образної та ціннісної складових концепту CONFORMITY, об'єктивованого в англійській мові, визначення універсальних та національно-специфічних рис лінгвокультурного кодування кооперативно-конформної орієнтації поведінки.

Необхідність аналізу одиниць синтагматичного рівня вбачаємо в тому, що саме він дає матеріал для висновків стосовно тих "абстрактних" фактів парадигматичного рівня, які не піддаються спостереженню в ізольованій позиції, але знання про які допомагають глибше проникнути у конкретні мовні явища. Аналіз дистрибутивних та контекстуальних зв'язків основних номінантів концепту дозволяє виявити додатковий набір релевантних ознак вербалізованого концепту CONFORMITY, оскільки на синтагматичному рівні значення одиниць збагачується за рахунок актуалізації кореферентних концептів.

Базові асоціативно-образні характеристики концепту CONFORMITY встановлюються в процесі аналізу метафоричної сполучуваності його імені.

Аналіз метафоризації феномену CONFORMITY в англійській мові виявляє лінгво-когнітивний механізм діяльності людської свідомості, одним із принципів якої є заснування стійких, культурно-обумовлених або універсальних зв'язків між абстрактними та конкретними феноменами світу. Виявлення цих зв'язків уможливорює реконструювання концептуального референту CONFORMITY у буденній свідомості носіїв англійської мови. Виявлені асоціативні відносини можуть мати архетипи чи етно-специфічний характер.

Метафора – один із основних засобів пізнання об'єктів дійсності, що виконує когнітивну, номінативну, художню та смислоформуючу функції [1; 2; 3; 4; 5; 6 та ін.]. Зважаючи на те, що метафору розглядають як іманентну властивість образно-асоціативного способу мислення людини, що проявляється у здатності індивіда проводити інтелектуальні, емоційні, перцептивні та інші аналогії між системами понять різних областей свідомості [4: 171-175], особливо важливою функцією метафори можна визнати її здатність відкривати доступ до розуміння абстрактних сфер людського досвіду через їх осмислення у термінах поняттєвих структур, які склалися на базі досвіду індивіда (сенсомоторного, фізичного, просторового тощо) та на основі культурно-специфічних моделей, сформованих у колективній свідомості соціуму [7: 75; 8: 211; 9: 207].

Концептуальний референт CONFORMITY в англійській наївно-мовній картині світу

представлений образами, аналіз яких дозволяє виділити основні концептуальні метафори відповідного феномену у сучасній англійській мові. Аналіз особливостей метафоричної сполучуваності ядерних номінацій концепту CONFORMITY, виявлених методом автоматичного пошуку його англomовних репрезентантів в електронних версіях Британських та Американських газет [10-13], дозволяє зафіксувати образ досліджуваного феномену у вигляді деякої сутності з набором статичних та динамічних властивостей, запозичених у концептів-корелятів, що мотивують вербальне оформлення засобів вторинного означування, зокрема:

ЖИВА ІСТОТА – ... *the social conformity of office life has got out of control ...* [The Times 06.12. 2002]; ... *Since 9/11, America under George W. Bush has witnessed the growth of an even deeper conformism ...* [The Times 01.10. 2005]; ... *that it's not just conformity that hides deviance...* [The Times 08.01. 2005].

ЛЮДИНА – ... *Conformity certainly rules the nightlife...* [The Times 21.07. 2003]; ... *a bastion of middle-aged conformity...* [The Times 28.11. 2005]; ... *who criticises married couples for their soulless conformity...* [The Times 31.05. 2003]; ... *Best's bedrock was a stubborn non-conformity...* [Times Online 25.10. 2005]; ... *to find out just what he'll do in the name of obedient conformity*. [The Sunday Times 29.02. 2004]; *What has been missed in the current discussion about honours (Letters, December 23) is the dead hand of conformity the system engenders*. [Guardian 30.12. 2003]; ... *Part of the spirit of the Sixties was a demented conformity, a furious insistence that we all accept all forms of authority without question or demur*. [The Times 07.10. 2005]; *As a teenager, I saw it as representing cowardly, mindless conformity*. [Times Online 12.05. 2005]; ... *quickly want to pull rank and to demand an uncritical, sycophantic, obsequious conformity*. [Guardian Unlimited 5.12. 2004].

ТВАРИНА – ... *But a nation doesn't need to submit to National Socialism to be endangered by creeping conformism*. *Strong acting helps to disguise the play's excessive wordiness*. [The Times 01.10. 2007]; ... *Yet there are secret bits of the self that elude the grip of conformity*. [The Times 30.06. 2003]; ... *Her father, as a pastor in East Germany, was under close scrutiny and so she became a chameleon at school, a conformist...* [The Times 11.10. 2005]; ... *the gnawing conformity of suburban life* [The Daily Telegraph 17.02. 2007].

РОСЛИНА – ... *observing a culture where the strenuous cultivation of conformity masks a multitude of individual dramas* [The Sunday Times 30.03. 2003].

КОНТЕЙНЕР – ... *the pressurised conformity of Japanese life*. [The Sunday Times 28.12. 2003]; *His shtick was that extrovert design could lift people out of lives of drab conformity*. [Times Online 06.06. 2004]; ... *probably Mr Zoellick's successor – will have to enforce the ruling and pull the country's legislation into conformity*. [Times Online 15.03. 2005]; ... *mood of fear and mistrust (itself partly a legacy of the BSE crisis) to demand that we change our lifestyles to fit the new conformism*. [The Times 24.05. 2004]; ... *no account of the radical changes initiated by the Renaissance. But El Greco did not take long to break free from stifling conformism*. [The Times 08.11. 2003]; ... *title track, makes clear, she feels a wider kinship with anyone, woman or man, who falls outside the rigid parameters of conformity*. [Times Online 06.03. 2005].

ПРЕДМЕТ (АРТЕФАКТ) – *In particular, companies are often built on conformity, which squeezes out original thinkers*. [The Times 02.07. 2004]; *It's an experience, a two-week chapter in our lives when we can abandon the shackles of routine and conformity, and embrace something that reconnects us with the world*. [The Times 01.12. 2007]; ... *Biennale is to be curated by Peter Cook, who has done more than anyone to break British Modernism out of the straightjacket of conformity*. [The Times 21.06. 2004]; ... *route, a refuge from having to pass as straight, a heaven where for a couple of hours a week you could take off the chains of conformity and be yourself*. [The Times 15.02. 2003]; ... *in the 1930s, a period often peddled as one of pinching conformity*. [The Guardian 18.08. 2007].

ПРИРОДНИЙ ФЕНОМЕН – *That generation was in revolt at what it saw as the stuffy conformity of the bourgeois Germany which Adenauer created...* [The Times 04.02. 2003]; ... *at risk of erosion even there by the "brain-blindness" of intellectual conformism*. [The Times 26.11. 2005]; *In Wharton's patriarchal society, conformism is the stifling air that everyone breathes and standing out is an unforgivable indulgence*. [The Times 12.10. 2000].

РЕЧОВИНА \ МАТЕРІАЛ – ... *It is tempting to compare the society that Hisham inhabits with prohibition America, with its mixture of social and religious conformity and inevitable secrecy and repression...* [The Times 07.06. 2003]; *Conformity is needed; it is the glue in society*. [The Times 01.08. 2005]; *That will remain with us forever, thankfully, even as Hirst himself deliquesces into conformity*. [The Times 06.08. 2003]; ... *discipline of early years in a public school, the cold showers and rigorous time-tabling may provide a thin veneer of conformity, but underneath can lie a teeming world of conflict, desires and ambition*. [The Sunday Times 01.10. 2006].

БОРОЖА СУТНІСТЬ – *to avoid the dreadful conformity that is the bane of so many new developments*. [The Daily Telegraph 08.10. 2005]; ... *can often disguise the deadly conformity that emanates from its middle*. [The Sunday Times 15.02. 2004]; ... *Britain needs to combat the "bland conformity" that has invaded both TV and political discourse ...* [The Sunday Times 23.02. 2003]; *A rebellion against conformity is long overdue...* [The Times 24.11. 2003]; ... *There is no Irish blood in Roddick's veins but this is a 21-year-old who does not want his life crippled by conformity*. [The Times 19.03. 2004]; ... *frustrations in the wider*

Muslim world: the burning sense of injustice, the corruption, lack of democracy, suffocating social conformism and the huge generation gap ... [Times Online 15.10. 2002]; *...maintained, such shows represent a dream of escaping from capitalism - "of transcending alienated labour, escaping from conformity and flowering as an individual..."* [The Sunday Times 17.06. 2007]; *I think the enemy of creativity is conformism and being scared of what others are going to think about...* [Observer 22.08. 2002]; *... the perils of conformism.* [The Guardian, 28.08. 2007]; *... conformism stifled the legendary paper.* [The Guardian 28.08. 2006]; *This was when individuals were freeing themselves from the suffocating conformism of the 1950s.* [The Sunday Times 30.03. 2003]; *This uptight interior conformism is quite the curse of nice London...* [The Guardian 1.05. 2004].

БЛАГО – *Japan is also a society that values conformity, not the spontaneity and independence...* [The New York Times 8.07. 2007]; *Across much of Europe there is a demand for conformity, emphasizing national integration.* [The Times 10.04. 2007]; *Children will always want to fit in – conformity is the glue that binds them.* [Times Online 17.03. 2007]; *Schoolchildren long for conformity. They want to be like other children and they want their mum and dad to be like other parents.* [The Times 04.02. 2006]; *But people want safety, and conformity brings that.* [The Times 05.07. 2007]; *For ours is a football culture that finds comfort in conformity and discourages the expression of intelligence.* [Times Online 06.06. 2004]; *It's a cruel world and conformity helps people to live in it.* [The Times 08.02. 2007].

Серед англomовних прикладів, що виражають концепт CONFORMITY зустрічається і хроматична метафора (напр., *... pallid conformity...* [The New York Times 16.08. 2007]; *... drab conformity...* [Times Online 06.06. 2004]; *... That captures the grey, conformist notion of the 1950s.* [The Times 25.08. 2005]).

Виділені антропоморфні метафори відповідають тезі когнітивної лінгвістики про антропоцентричність значення та свідчать про те, що абстрактні категорії осмислюються у термінах конкретної діяльності людини – людини, що є "мірилом усіх речей", є відправним пунктом будь-якого практичного чи гносеологічного освоєння дійсності. Вживання зооморфних і флористичних метафор ми пояснюємо багатим образно-конотативним потенціалом номінацій тварин і рослин в англійській лінгвокультурі.

Метафоричні аналогії з такими концептами-корелятами, як ВОРОЖА СУТНІСТЬ та БЛАГО, що є полярними за своєю природою, як і семантика ядерних домінантів, вказують на аксіологічну двоїстість досліджуваного феномену.

Аналіз переносного значення слів-номінантів концепту, фразеологізмів та пареміологічного фонду англійської мови, що формують периферію концепту CONFORMITY, уможливило ідентифікацію ціннісних домінант та аксіологічних настанов носія англійської мови як етносемантичної особистості щодо кооперативно-конформної орієнтації поведінки.

Т. А. Космеда, залежно від об'єкту оцінювання, виокремлює такі типи оцінки: 1) антропоцентрична оцінка, яка передбачає оцінювання реалій об'єктивного світу з позицій людини; 2) християнсько-релігійна оцінка, яка відображає стан духовності людини, прагнення до досконалості душі; 3) культурно-естетична оцінка, що відображає становлення культурно-естетичних цінностей суспільства; 4) національно-етнографічна оцінка, яка відображає становлення нації, національної самосвідомості, патріотизму; 5) соціальна оцінка, що виступає шкалою цінностей у конкретному суспільстві і в світі взагалі [14: 229-230].

CONFORMITY – це антропоцентрично орієнтований тип концепту. Яскраво виражені антропоцентричні характеристики цього концепту обумовлені високим індексом його соціально-психологічної релевантності для сучасних європейських культур, зокрема англійської. Досліджуваний концепт є складним когнітивним утворенням, що включає онтологічні, параметричні і соціально-психологічні характеристики. Зважаючи на це, зрозуміло, що домінуючими аксіологічними векторами є антропоцентричний та соціальний.

Дослідження ціннісного компоненту концепту CONFORMITY шляхом аналізу переносного значення лексичних номінантів і фразеологічних зворотів дозволяє нам зробити такі висновки:

1. негативно оцінюються наступні дії суб'єкту:

- повсякчасне неухильне дотримання правила, норми, звичаю тощо: *to go according to Hoyle* [15: 13], *to toe the line* [15: 463], *to play the game* [16: 623].

2. негативно оцінюють наступні характеристики відправника:

- хвальковитість: *to keep up with the Joneses* [15: 260].
- рутинерство, консерватизм: *keep/ stick/ follow to the beaten track / path / line* [15: 260], *to travel/ fall/ get in a rut* [17: 1247] та ін.
- пасивність, інертність, безініціативність: *to swim/ drift with stream / flow/ current / tide, to blow with the wind* [15: 437; 18: 534], *follow (go with) the crowd* [15: 150; 18: 534], *to climb/jump/get on the bandwagon* [17: 86] , *a copycat* [16: 347], *a clone* [16: 299] та ін.
- обмеженість, забобонність, самовдоволеність: *a Babbit* [16: 107].
- посередність, бездарність: *a bourgeois* [16: 184], *as common as dirt* [19: 399].
- м'якотілість, безхарактерність: *as soft as butter / putty* [19: 404], *as weak as cat / baby/ kitten / a sin / water* [19: 406].

- похливість, боязкість: *a sheep* [16: 1405], *meek and mild* [17: 891], *(as) meek / mild / quiet as a lamb / dove / milk* [15: 303; 19: 403].
- улесливість, підлабузництво: *a yes-man* [16: 1760], *lickspittle* [16: 886], *fawner* [16: 554], *toadeater* [16: 1598], *bootlicker* [16: 178], *heeler* [16: 710].

Дослідження ціннісної складової концепту включає також аналіз пареміологічного фонду мови. Прислів'я і приказки є могутнім джерелом аксіологічної інтерпретації, оскільки у їх семантиці відображається "життєва філософія народу" [20: 241] як система морально-етичних норм та стереотипів, вироблена багатовіковим соціальним буттям етнічної спільноти [21: 28-29].

Зважаючи на те, що у пареміях зберігається віддзеркалення глибинних міфологем і архетипів людської свідомості, які можуть виявлятися в стародавніх фольклорних утвореннях і в сучасних штампах масової свідомості, аналіз пареміологічної реалізації концепту CONFORMITY дозволяє встановити універсальні культурно-ціннісні ознаки концепту і етнокультурно-марковані, оскільки більшість прислів'їв і приказок відображає характер осмислення того чи іншого явища через призму буденної національної свідомості.

У якості приписів-стереотипів народної самосвідомості, придатних для використання у дидактичних цілях [8: 67], пареміологічні номінанти концепту CONFORMITY набувають здатності регламентації міжособистісних стосунків у суспільстві: *When at Rome do as Romans do* [23: 153-154], *In the country of one-eyed be one-eyed / With foxes we must play the fox* [24: 91]. Позитивна оцінка кооперативно-конформної поведінки індивіда обумовлюється її спрямованістю на досягнення гармонії, злагодженості, унісону та, відповідно, запобігання потенційних або наявних конфліктів (cf. *The man that makes character makes foes* [19: 284]).

Паремії з позитивною оцінкою супроводжуються апеляціями до прецедентних текстів, наприклад: *to be all things to all men – to be able to please everybody* [25: 87; 26 : 44; 15: 42; 27 : 68] апелює до Біблейського *"I've become all things to all men so that by all possible means I might save some."* [The Holy Bible: I Corinthians 9:22] та *"Though I am free and belong to no man, I make myself a slave to everyone, to win as many as possible."* [The Holy Bible: I Corinthians 9:19], що в свою чергу, використовується як аргумент, який передає ідею доброчесності зазначеної орієнтації поведінки.

З іншого боку в англійській лінгвокультурі зустрічаємо також і паремії, що засуджують психосоціальну орієнтацію людини на беззастережне повсякчасне догоджання, наприклад: *He who pleased everybody died before he was born. One cannot please everyone. One cannot please all the world but his wife.* [19: 69].

Наявність паремій з негативною оцінкою пов'язана, перш за все, з морально-етичним осудом таких поведінкових домінант особистості як пасивність, бездіяльність, безініціативність тощо, наприклад: *A dead fish can float downstream but it takes a live one to swim upstream* [19: 283].

Спостереження за пареміологічним матеріалом з позиції культурно-ціннісної значущості концепту CONFORMITY дає підстави підтвердити гіпотезу щодо аксіологічної амбівалентності досліджуваного феномену. У цьому відношенні ми погоджуємося з І. А. Стерніним, який стверджує, що аксіологічні протиріччя прислів'їв та приказок, що об'єктивують в мові певний концепт, пояснюються саме їх приналежністю не до ядра, а до інтерпретаційного поля концепту, яке містить висновки на основі різних структурних когнітивних ознак [29: 64].

Отже, концепт CONFORMITY в наївній мовній свідомості є комплексом буденних / наївних уявлень про конформність, що відображається лексичними, фразеологічними, пареміологічними одиницями, прецедентними текстами, формулами етикету тощо, а також мовленнєво-поведінковими тактиками, що відображають повторювані фрагменти соціального життя. Комплексне дослідження ціннісної та образної складових концепту CONFORMITY, вербалізованого засобами сучасної англійської мови, показало, що відповідний концепт існує у свідомості носіїв англійської мови як складне ментальне утворення, яке конденсує різнопланові уявлення про відповідний психосоціальний феномен. Ціннісний аспект концепту CONFORMITY в сучасній англійській мові проявляється в існуванні культурно-детермінованої аксіологічної шкали різних за природою, основними ознаками та оцінкою проявів конформності як поступливості по відношенню до комунікативного партнера. Образний компонент концепту CONFORMITY в сучасній англійській мові об'єктивується низкою когнітивних метафор, які мають рекурентний характер у синхронічному та діахронічному аспектах. Широка репрезентативність образних і нормативно-поведінкових (оцінних) ознак концепту у фразеологічному і пареміологічному фондах англійської мови є показниками ціннісного відношення до кооперативно-конформної поведінки в англійській лінгвокультурі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Балабан О. О. Метафоричне перенесення як універсальний спосіб вторинної номінації (на матеріалі української, російської та англійської мов) / О. О. Балабан // Проблеми зіставної семантики. – К. : КДЛУ, 2001. – Вип. 5. – С. 114–118.
2. Гак В. Г. Метафора : универсальное и специфическое / В. Г. Гак // Метафора в языке и тексте. – М. : Наука, 1988. – С. 11–26.

3. Лакофф Дж. Метафоры, которыми мы живем / Дж. Лакофф, М. Джонсон // Теория метафоры. – М. : Прогресс, 1990. – С. 387–415.
4. Маккормак Е. Когнитивная теория метафоры / Е. Маккормак ; [пер. с англ.] // Теория метафоры. – М. : Прогресс, 1990. – С. 170–192.
5. Попова А. О. Метафора в когнитивному аспекті / А. О. Попова // Лінгвістичні студії : зб. наук. праць. Випуск 5 / [укл. : Анатолій Загнітко (наук. ред.) та ін.]. – Донецьк : ДонДУ, 1999. – С. 251–254.
6. Телия В. Н. Метафора как модель смыслопроизводства и её экспрессивно-оценочная функция / В. Н. Телия // Метафора в языке и тексте. – М. : Наука, 1988. – С. 26–52.
7. Чернейко Л. О. Гештальтная структура абстрактного имени / Л. О. Чернейко // НДВШ. – 1995. – № 4. – С. 73–84.
8. Barcelona A. Clarifying and Applying the Notions of Metaphor and Metonymy Within Cognitive Linguistics : An Update / A. Barcelona // Cognitive linguistic research. Metaphor and Metonymy in Comparison and Contrast / [ed. by R. Dirven, R. Porings]. – New-York : Mouton de Gruyter, 2002. – Vol. 20. – P. 207–279.
9. Lakoff G. The Contemporary Theory of Metaphor / G. Lakoff // Metaphor and Thought / [ed. by A. Ortony]. – Cambridge : Cambridge University Press, 1993. – P. 203–251.
10. The Times [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.timesonline.co.uk/> – Заголовок з екрану.
11. The Observer, The Guardian [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.guardian.co.uk/> – Заголовок з екрану.
12. The Daily Telegraph [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.telegraph.co.uk/> – Заголовок з екрану.
13. The New York Times [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nytimes.com/> – Заголовок з екрану.
14. Космеда Т. А. Аксиологічні аспекти прагмалінгвістики : Формування і розвиток категорії оцінки / Т. А. Космеда. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. – 350 с.
15. Англо-русский фразеологический словарь / [А. В. Кунин]. – [4-е изд., стереотип.]. – М. : Рус. яз., 2002. – 512 с.
16. Collins dictionary of the English language / [ed. by P. Hanks]. – Glasgow : William Collins Sons and Co. Ltd., 1986. – 1771 p.
17. Longman Dictionary of Contemporary English. – [3-rd edition]. – Longman, 1995. – 1668 с.
18. Квеселевич Д. И. Современный русско-английский фразеологический словарь / Д. И. Квеселевич. – М. : ООО "Издательство Астрель", 2002. – 624 с.
19. Дубенко О. Ю. Англо-американські прислів'я та приказки / О. Ю. Дубенко. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. – 416 с.
20. Телия В. Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В. Н. Телия. – М. : Языки русской культуры, 1996. – 288 с.
21. Зельдина Ю. Б. Соотношение идиом и паремий как лингвистическая проблема (на материале русского языка) / Ю. Б. Зельдина // В. И. Даль в парадигме идей современной науки : язык-словесность-самосознание-культура : мат-лы Всерос. науч. конф., посвященной 200-летию юбилею В. И. Даля. Иваново, 5-7 апреля 2001 г. : в 2-х ч. – Иваново : Иван. гос. ун-т, 2001. – Ч. 2. – С. 26–32.
22. Савенкова Л. Б. Русская паремиология : семантический и лингво-культурологический аспекты / Л. Б. Савенкова. – Ростов н/Д : Изд-во Рост. ун-та, 2002. – 240 с.
23. Словарь употребительных английских пословиц : 326 статей / [М. В. Буковская, С. И. Вьяльцева, З. И. Дубянская и др.]. – [3-е изд. стереотипное]. – М. : Русс. яз., 1990. – 240 с.
24. Сборник английских пословиц и поговорок / [сост. Кусковская С. Ф.]. – Мн. : Выш. сш., 1987. – 253 с.
25. The Oxford Dictionary of phrase, saying and quotation / [ed. by Susan Ratcliffe]. – Oxford : Oxford University Press, 2002. – 700 p.
26. Bartlett's Familiar Quotations / [ed. by John Bartlett]. – Boston, N.Y., London : Little Brown & Co., 2002. – 1431 p.
27. Англо-український фразеологічний словник / [уклад К. Т. Баранцев]. – [2-ге вид., випр.]. – К. : Т-во "Знання", 2005. – 1056 с.
28. Стернин И. А. Методика исследования структуры концепта / И. А. Стернин // Методологические проблемы когнитивной лингвистики. – Воронеж, 2001. – С. 58–65.

Матеріал надійшов до редакції 05.11. 2010 р.

Сингаевская А. В., Прокопенко В. В. Концепт CONFORMITY в английской языковой картине мира: ассоциативно-образный и аксиологический аспекты.

В статье проанализированы ассоциативно образные и аксиологические характеристики концепта CONFORMITY, объективированного в английском языке, на основе единиц-номинантов синтагматического уровня, определены универсальные и национально специфические черты лингвокультурного кодирования кооперативно конформной ориентации поведения.

Syngaivska A. V., Prokopenko V. V. The Concept CONFORMITY in English Language Picture of the World: Metaphoric and Axiological Aspects.

This article is devoted to the explication of metaphoric and axiological characteristics of the concept CONFORMITY in Modern English with focus upon correlating designation units of syntagmatic level. Universal and nationally specific characteristics of lingvocultural coding of cooperative and conformative orientation of behaviour are determined.